

Van: Kees Koudstaal
Telefoon: 14 010

Ons kenmerk: M2301-2637 23bo005391
Bijlage(n): 1

Onderwerp: verordening Glastuinbouw

Datum: B&W 27 juni 2023

Aan de gemeenteraad

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor de verordening voor collectieve verwijdering gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw binnen Rotterdam vast te stellen.

Waarom dit voorstel?/Waarom nu voorgelegd?

Het huidige rioolwater afkomstig van bedrijven uit de glastuinbouw bevat, sinds 2018, volgens de nieuwe wetgeving een teveel aan bestrijdingsmiddelen dat niet meer op een openbaar riool mag worden geloosd. Bij de invoering van deze wetgeving had de glastuinbouw in 2018 de keus om een individuele voorziening aan te leggen of via een collectieve voorziening te zorgen voor gezuiverd water. Vanuit de betrokken overheden heeft een collectieve voorziening vanuit milieuperspectief de voorkeur. Vanaf 2016 is door Glastuinbouw Nederland, Hoogheemraadschap Delfland, gemeenten Westland, Midden-Delfland, Rotterdam, DCMR en het cluster glastuinbouw Westland e.o. gewerkt aan een dergelijke collectieve voorziening.

Er wordt hieraan gewerkt via 2 sporen: een operationeel spoor en een juridisch spoor. In het operationele spoor hebben 300 tuinders (waarvan 12 van de 30 Rotterdamse tuinders) zich verenigd en afspraken gemaakt met alle belanghebbende partijen. Het Hoogheemraadschap realiseert een collectieve voorziening bij haar rioolwaterzuiveringsinstallatie. Tot het moment dat de zuivering operationeel is moet het juridisch kader aangepast worden om ervoor te zorgen dat de bedrijven die bij het collectief aanhaken (en die nu nog lozen zoals voorheen) niet in overtreding zijn op de aangescherpte wetgeving. De voorliggende verordening regelt dit laatste tot 1 januari 2024, het moment dat de collectieve zuivering operationeel moet zijn.

Vanwege bijkomende voordelen heeft gemeente Rotterdam het streven naar een collectieve voorziening gesteund. In verband met onder meer onduidelijkheid over komende Europese regelgeving heeft het ontwerp voor de realisatie van de collectieve zuivering helaas langer geduurd dan gepland. Het streven van Rotterdam was en is om niet langer dan strikt noodzakelijk ongezuiverd lozen toe te staan. Daarbij zijn er voorwaarden gesteld om hoeveelheid ongezuiverde lozingen te beperken, voor de korte

termijn moeten diverse compenserende en mitigerende maatregelen worden genomen. Er wordt ook vanuit Rotterdam op toegezien dat deze maatregelen worden uitgevoerd.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Niet van toepassing.

Toelichting:

Sinds 1 januari 2018 zijn glastuinbouwbedrijven op grond van artikel 3.64a van het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht om gewasbeschermingsmiddelen uit hun afvalwater te zuiveren. Vooruit milieu oogpunt is het terugdringen van chemische bestrijdingsmiddelen van belang, daarnaast zal het biologisch proces van de zuiveringsinstallatie beter functioneren. Een zuiveringsinstallatie moet de gewasbeschermingsmiddelen voor minimaal 95% verwijderen, voordat het afvalwater wordt geloosd. De ondernemers hebben de mogelijkheid om een individuele zuiveringsinstallatie aan te leggen of aan te sluiten bij een collectieve zuiveringsvoorziening.

Collectieve zuiveringsinstallatie:

In het Westland is op 8 april 2020 een experiment gestart waarbij het Hoogheemraadschap van Delfland als dienst voor telers de collectieve zuivering uitvoert. De telers worden vertegenwoordigd door de Waterzuiveringcoöperatie Westland U.A. Dit beslaat zo'n 1.100 ha glastuinbouw, ca. 25% van de Westlandse glastuinbouw. Ook Rotterdam heeft binnen haar grondgebied enkele glastuinbouwbedrijven die gebruik zullen maken van de collectieve zuiveringsvoorziening (12 tuinders op een totaal van 30). Het afvalwater zal in de Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) Nieuwe Waterweg in Hoek van Holland gezuiverd worden. De AWZI wordt daarvoor geschikt gemaakt.

Het voordeel van een collectieve zuiveringsinstallatie is dat een collectieve zuiveringsplicht leidt tot enigszins lagere kosten en een hogere robuustheid qua zuivering. De collectieve aanpak biedt ook een kans om stappen te zetten in het versneld verminderen van de emissie van nutriënten en het circulair maken van de waterketen. Naast gewasbeschermingsmiddelen haalt de zuivering straks ook andere microverontreinigingen uit het water, zoals medicijnresten. Daarnaast bedraagt de glastuinbouw qua volume 25% van het te zuiveren watervolume bij de AWZI. Vanwege de schaalvoordelen die bij de AWZI gerealiseerd worden, is het mogelijk om de overige 75% van het volume afvalwater (afkomstig van bedrijven en huishoudens) mee te laten liften op dit initiatief.

Planning en juridische grondslag:

Het zuiveringsproces in deze gecombineerde installatie is echter complexer en heeft een meer experimenteel karakter vergeleken met het alleen zuiveren van de afvalwaterstroom van de tuinders. De realisatie van dit experiment heeft daarom meer tijd geveerd dan waar artikel 3.64b van het Activiteitenbesluit milieubeheer van uitgaat (1 januari 2021). Vanuit milieuoogpunt was deze vertraging teleurstellend en vervelend. Op aanvraag van de gemeente Westland heeft het Ministerie van BZK het experiment daarom toegevoegd aan

het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (BuChw). Op grond van artikel 7ak van dat besluit mag de gemeente Westland bij verordening bepalen dat in afwachting van de realisatie van de collectieve zuivering, zonder individuele zuiveringsinstallaties wordt geloozd op het openbare vuilwaterriool. De gemeenten uit onze regio hebben deze verordening inmiddels vastgesteld. De reikwijdte van artikel 7ak BuChw is daarom uitgebreid via artikel 3.13 van de Regeling uitvoering Crisis- en herstelwet, zodat ook de gemeente Rotterdam bevoegd is om via een verordening af te wijken van de regels van het Activiteitenbesluit. Met de Verordening Glastuinbouw Rotterdam geeft de gemeente invulling aan die mogelijkheid. Dit is nodig omdat zonder deze verordening de tuinders in overtreding zijn van de regels over het lozen van afvalwater met gewasbeschermingsmiddelen.

Deze vertraging betekent dat de emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar de rioolwaterzuivering en daarmee naar de Nieuwe Waterweg blijven optreden die er zonder het uitstel niet zouden zijn. Dit is uiteraard niet wenselijk. Daarom stelt artikel 7ak BuChw de voorwaarde dat in de overbruggende periode al zoveel mogelijk compenserende en mitigerende maatregelen worden genomen. Het gaat om:

- Inspanning van het waterschap om de overbruggingstermijn te verkorten.
- Extra zuiveringsstap voor nutriënten op de rioolwaterzuivering bovenop de geldende eisen. De start van de extra zuivering van nutriënten hoeft niet te wachten op de zuiveringsinstallatie voor gewasbeschermingsmiddelen.
- Bestaande zuiveringsinstallaties bij individuele glastuinbouwbedrijven blijven in gebruik tot de collectieve zuiveringsinstallatie gereed is.
- In beginsel zoveel mogelijk afvalwater mobiel zuiveren bij bedrijven met het grootste verbruik.
- Geen lozing op het oppervlaktewater om het regionale watersysteem te ontzien.
- Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk beperken, dit gebeurt onder andere conform een plantgezondheidsprotocol. Daarnaast wordt tijdig natrium gemeten om zicht te houden op de mogelijkheden voor recirculatie. Indien een gewasbeschermingsmiddel wordt toegepast, wordt een zolang mogelijke wachttijd aangehouden tussen het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel en het moment van lozen.
- Extra inzet van regionale monitoring en handhaving van de waterkwaliteit.

De verordening blijft van kracht tot uiterlijk 1 januari 2024. Voor die tijd moet de collectieve zuiveringsvoorziening dus worden gerealiseerd. Na realisatie van de collectieve zuiveringsvoorziening verliest de verordening haar werking, omdat de tuinders dan wel voldoen aan de regels van het Activiteitenbesluit.

Als de Omgevingswet in werking treedt, wordt het Activiteitenbesluit vervangen door het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In het Bal is dezelfde regeling opgenomen voor het lozen via een collectieve zuivering. Mocht de zuiveringsvoorziening niet voor 1 januari 2024 in bedrijf zijn, dan kan de gemeente de afwijking van de lozingsregels toestaan via een maatwerkregel in het omgevingsplan. Vanwege de ruimere mogelijkheden voor

maatwerk in het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht, zijn experimenteerregels via het BuChw dan niet meer nodig.

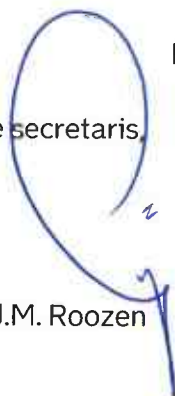
Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Er zijn geen financiële consequenties.

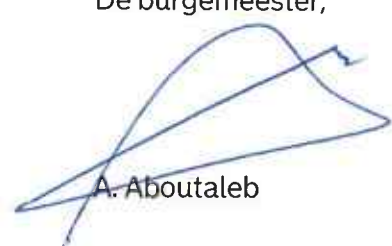
Juridische consequenties:

1. In afwijking van artikel 3.64a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, kan bedrijfsafvalwater als bedoeld in artikel 1 op een openbaar vuilwaterriool worden geloosd zonder door een zuiveringsvoorziening te worden geleid.
2. Het eerste lid geldt alleen als degene die gewassen teelt of kweekt in een kas een overeenkomst heeft gesloten met de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A.
3. De hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen, die met het bedrijfsafvalwater in het openbaar vuilwaterriool wordt gebracht, wordt zoveel mogelijk beperkt en tussen het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel en het moment van lozen van het afvalwater op het openbaar vuilwaterriool wordt een zo lang mogelijke wachttijd aangehouden.
4. Het eerste lid geldt tot het moment waarop een zuiveringsvoorziening of een zuiveringstechnisch werk als bedoeld in artikel 3.64a, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer operationeel is.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

De secretaris,

V.J.M. Roozen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

Raadsvoorstel en ontwerpbesluit Verordening glastuinbouw Rotterdam

Ontwerpbesluit

Verordening glastuinbouw Rotterdam,

De Raad van de gemeente Rotterdam,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 juni 2023;

gelet op de artikelen 3.64a, eerste en tweede lid, en 3.64b van het Activiteitenbesluit milieubeheer, artikel 7ak van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en artikel 3.13 van de Regeling uitvoering Crisis- en herstelwet;

overwegende dat

- lozing van afvalwater van de glastuinbouw op het openbaar vuilwaterriool zonder zuivering in strijd is met het Activiteitenbesluit milieubeheer;
- het Hoogheemraadschap van Delfland werkt aan een collectieve Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) Nieuwe Waterweg in Hoek van Holland;
- de ingebruikname van deze zuiveringsinstallatie langer duurt dan verwacht;
- dat de gemeente op basis van artikel 7ak van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en artikel 3.13 van de Regeling uitvoering Crisis- en herstelwet bevoegd is om via een verordening af te wijken van de regels van het Activiteitenbesluit.
- het wenselijk is de lozing tot de ingebruikname van de collectieve zuiveringsinstallatie voor bepaalde glastuinbouwbedrijven onder bepaalde voorwaarden toe te staan.

besluit:

Artikel 1 Toepassingsbereik

Deze verordening is van toepassing op de volgende lozingen van bedrijfsafvalwater, afkomstig van het telen of kweken van gewassen in een kas, bedoeld in paragraaf 3.5.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer:

- a. drainwater;
- b. drainagewater afkomstig van een teelt waarbij gewassen op een bodem groeien die in verbinding staat met de ondergrond;
- c. spoelwater van filters van een waterdoseringsinstallatie; en
- d. ander afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat.

Artikel 2 Afwijking van artikel 3.64a van het Activiteitenbesluit milieubeheer

1. In afwijking van artikel 3.64a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, kan bedrijfsafvalwater als bedoeld in artikel 1 op een openbaar vuilwaterriool worden geloosd zonder door een zuiveringsvoorziening te worden geleid, indien degene die gewassen teelt of kweekt in een kas een overeenkomst heeft gesloten met de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A.
2. De hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen, die met het bedrijfsafvalwater in het openbaar vuilwaterriool wordt gebracht, wordt zoveel mogelijk beperkt en tussen het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel en het moment van lozen van het afvalwater op het openbaar vuilwaterriool wordt een zo lang mogelijke wachttijd aangehouden.

3. Het eerste lid geldt tot het moment waarop een zuiveringsvoorziening of een zuiveringstechnisch werk als bedoeld in artikel 3.64a, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer operationeel is.

Artikel 3 Toezicht

Burgemeester en wethouders wijzen de personen aan die zijn belast met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze verordening bepaalde.

Artikel 4 Inwerkingtreding en uitwerkingtreding

1. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2021.
2. Deze verordening vervalt op 1 januari 2024.

Artikel 5 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening glastuinbouw Rotterdam.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting

Algemene toelichting

Sinds 1 januari 2018 zijn glastuinbouwbedrijven op grond van artikel 3.64a van het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht om gewasbeschermingsmiddelen uit hun afvalwater te zuiveren. De zuiveringsinstallaties moeten de gewasbeschermingsmiddelen voor minimaal 95% verwijderen voordat het afvalwater wordt geloosd. In plaats van individuele zuiveringsinstallaties, mag er ook gebruik worden gemaakt van een collectieve zuiveringsvoorziening die hetzelfde zuiveringsrendement heeft. Omdat de aanleg van zo'n collectieve zuiveringsvoorziening tijd vergt, biedt artikel 3.64b van het Activiteitenbesluit de mogelijkheid om met een maatwerkvoorschrift toe te staan dat zonder zuivering wordt geloosd, tot uiterlijk 1 januari 2021.

In het Westland is in 2020 een experiment gestart waarbij het Hoogheemraadschap van Delfland als dienst voor telers de zuivering uitvoert. Het afvalwater zal in de Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) Nieuwe Waterweg in Hoek van Holland gezuiverd worden. De collectieve aanpak van de zuiveringsplicht leidt tot enigszins lagere kosten en een hogere robuustheid qua zuivering. De collectieve aanpak biedt ook een kans om stappen te zetten in het versneld verminderen van de emissie van nutriënten en het circulair maken van de waterketen. De Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A., die de afvalwaterzuiveringsinstallatie beheert, vertegenwoordigt zo'n 1.100 ha glastuinbouw, circa 25% van de Westlandse glastuinbouw.

De afvalwaterzuiveringsinstallatie zuivert niet alleen het afvalwater van de tuinders, maar ook ander afvalwater uit de dorpskernen. Dit levert milieu-hygiënisch drie voordelen op:

1. Er kan deels gebruik worden gemaakt van het al bestaande rioolstelsel.
2. Door de ingezette technologie wordt ook een deel van de stoffen uit het afvalwater van de dorpskernen gezuiverd, waaronder verschillende schadelijke stoffen uit huishoudelijke producten en medicijnresten uit huishoudens en medische instellingen.
3. De gehele gezuiverde waterstroom wordt beter geschikt om als voedingswater voor landbouw of als proceswater voor de industrie te fungeren. Dat past bij het streven naar circulariteit.

Het zuiveringsproces in deze gecombineerde installatie is echter complexer en heeft een meer experimenteel karakter vergeleken met het alleen zuiveren van de afvalwaterstroom van de tuinders. De realisatie van dit experiment heeft daarom meer tijd geleverd dan waar artikel 3.64b van het Activiteitenbesluit milieubeheer van uitgaat (1 januari 2021). Op aanvraag van de gemeente Westland heeft het Ministerie van BZK het experiment daarom toegevoegd aan het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (BuChw). Op grond van artikel 7ak van dat besluit mag de gemeente Westland bij verordening bepalen dat, in afwachting van de realisatie van de collectieve zuivering, zonder individuele zuiveringsinstallaties wordt geloosd op het openbare vuilwaterriool. De gemeente Westland heeft deze verordening inmiddels vastgesteld.

Voor de korte termijn betekent dit dat emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar de rioolwaterzuivering en daarmee naar de Nieuwe Waterweg blijven optreden die er zonder het uitstel niet zouden zijn. Daarom stelt artikel 7ak BuChw de voorwaarde dat voor de korte termijn al zoveel mogelijk compenserende en mitigerende maatregelen worden genomen. Het gaat om:

- Inspanning van het waterschap om de overbruggingstermijn te verkorten.

- Extra zuiveringsstap voor nutriënten op de rioolwaterzuivering bovenop de geldende eisen. De start van de extra zuivering van nutriënten hoeft niet te wachten op de zuiveringsinstallatie voor gewasbeschermingsmiddelen.
- Bestaande zuiveringsinstallaties bij individuele glastuinbouwbedrijven blijven in gebruik tot de collectieve zuiveringsinstallatie gereed is.
- In beginsel zoveel mogelijk afvalwater mobiel zuiveren bij bedrijven met het grootste verbruik.
- Geen lozing op het oppervlaktewater om het regionale watersysteem te ontzien.
- Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk beperken, dit gebeurt onder andere conform een plantgezondheidsprotocol. Daarnaast wordt tijdig natrium gemeten om zicht te houden op de mogelijkheden voor recirculatie. Indien een gewasbeschermingsmiddel wordt toegepast, wordt een zolang mogelijke wachttijd aangehouden tussen het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel en het moment van lozen.
- Extra inzet van regionale monitoring en handhaving van de waterkwaliteit.

Ook Rotterdam heeft binnen haar grondgebied enkele glastuinbouwbedrijven die gebruik zullen maken van de collectieve zuiveringsvoorziening. De reikwijdte van artikel 7ak BuChw is daarom uitgebreid via artikel 3.13 van de Regeling uitvoering Crisis- en herstelwet, zodat ook de gemeente Rotterdam bevoegd is om via een verordening af te wijken van de regels van het Activiteitenbesluit. Met deze verordening geeft de gemeente invulling aan die mogelijkheid. Dit is nodig omdat zonder deze verordening de tuinders in overtreding zijn van de regels over het lozen van afvalwater met gewasbeschermingsmiddelen.

De verordening blijft van kracht tot uiterlijk 1 januari 2024. Voor die tijd moet de collectieve zuiveringsvoorziening dus worden gerealiseerd. Na realisatie van de collectieve zuiveringsvoorziening verliest de verordening haar werking, omdat de tuinders dan wel voldoen aan de regels van het Activiteitenbesluit.

Als de Omgevingswet in werking treedt, wordt het Activiteitenbesluit vervangen door het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In het Bal is dezelfde regeling opgenomen voor het lozen via een collectieve zuivering. Mocht de zuiveringsvoorziening niet voor 1 januari 2024 in bedrijf zijn, dan kan de gemeente de afwijking van de lozingsregels toestaan via een maatwerkregel in het omgevingsplan. Vanwege de ruimere mogelijkheden voor maatwerk in het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht, zijn experimenteerregels via het BuChw dan niet meer nodig.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Toepassingsbereik

Deze verordening gaat over het lozen van een aantal bedrijfsafvalwaterstromen bij glastuinbouwbedrijven, die zijn geregeld in paragraaf 3.5.1 van het Activiteitenbesluit. De vier bedrijfsafvalwaterstromen die in dit artikel zijn genoemd, zijn 1 op 1 overgenomen uit artikel 7ak van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet.

Artikel 2 Afwijking van artikel 3.64a van het Activiteitenbesluit milieubeheer

Dit artikel bevat de essentie van de verordening. Het eerste lid bepaalt dat het afvalwater van glastuinbouwbedrijven in afwijking van artikel 3.64a van het Activiteitenbesluit mag worden geloosd op het openbare vuilwaterriool. Dat riool voert het afvalwater af naar de rioolwaterzuivering, waar het hoogheemraadschap de vereiste extra maatregelen (voor o.a. nutriënten) heeft aangebracht. De uitzondering op het Activiteitenbesluit geldt alleen

voor tuinders die zich hebben aangesloten bij de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A. Zij hebben daarvoor een contract gesloten.

Het derde lid bevat de eisen die gelden voor de tuinders. Zij moeten, zo lang de collectieve zuivering nog niet in bedrijf is, de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk beperken. Bovendien moet er tussen het gebruik van een gewasbeschermingsmiddel en het moment van lozen van het afvalwater op het openbaar vuilwaterriool een zo lang mogelijke wachttijd worden aangehouden, zodat de gewasbeschermingsmiddelen al zo veel mogelijk op natuurlijke wijze afbreken. Hiermee wordt de waterkwaliteit van de Nieuwe Waterweg zo veel mogelijk beschermd.

In het vierde lid is bepaald dat het eerste lid niet meer geldt zodra de collectieve zuivering operationeel is. Vanaf dat moment vallen de tuinders weer onder de "normale" regels van het Activiteitenbesluit (of de opvolger daarvan, het Besluit activiteiten leefomgeving). De afwijking van de regels die in deze verordening is opgenomen, is dan dus niet meer nodig.

Artikel 3 Toezicht

Op grond van dit artikel worden de toezichthouders aangewezen, die de glastuinbouwbedrijven controleren op met name de naleving van artikel 2 lid 2 en lid 3. Burgemeester en wethouders kunnen zowel medewerkers van de omgevingsdienst aanwijzen als medewerkers van het waterschap.

Artikel 4 Inwerkingtreding en uitwerkingtreding

Deze verordening krijgt terugwerkende kracht tot 1 januari 2021. Sinds die datum zijn de tuinders immers feitelijk in overtreding van de regels van het Activiteitenbesluit. De terugwerkende kracht is begunstigend voor de tuinders, en is daarom toegestaan (zie artikel 5.62 van de Aanwijzingen voor de regelgeving).

In het tweede lid is bepaald dat de verordening vervalt op 1 januari 2024. Deze datum is opgenomen in artikel 7ak lid 6 BuChw. Het overgangsrecht in artikel 4.30 van de Invoeringswet Omgevingswet zorgt er voor dat de verordening tot die datum in werking blijft, ook al komt de Crisis- en herstelwet zelf te vervallen zodra de Omgevingswet in werking treedt.